

Obraćanje Visokog predstavnika Paddy Ashdowna na dženazi Alije Izetbegovića

Prvi put sam susreo Aliju Izetbegovića u ovom gradu, kolovoza 1992. godine.

Posljednji put sam ga vidio u petak.

U vremenu između ova dva datuma on je vodio svoju zemlju uspravan i prevladao je u ratu u kojemu je nekima cilj bio uništenje.

On je postao otac svoga naroda.

I osoba koja je uradila više nego itko drugi da osigura opstanak suvremene države Bosne i Hercegovine.

Mnogima nije predodređeno da ostvare ovakva postignuća u jednom životnom vijeku.

Niti je predodređeno bilo kojem običnom čovjeku.

Alija Izetbegović nije bio običan čovjek.

On je rođen u ljeto 1925. godine; rastao je u svijetu koji je već nosio ožiljke od brutalnih sukoba koji su obilježili 20. stoljeće; ti sukobi – te kušnje odrazile su se i u njegovom životu i ličnosti.

Način na koji svatko od nas reagira na okolnosti u našim životima božije je davanje. Alija Izetbegović je reagirao s odlučnošću i principijelno.

Kao mnogi njegovi sunarodnjaci, on je crpio snagu i iz islamskog nasljeđa i europskog podrijetla; i jedno i drugo ga je obogaćivalo, i ni za jedno se nije ispričavao.

Rimski državnik i mislilac Ciceron jednom je rekao da je karakter hrabrog i odlučnog čovjeka takav da neće pokleknuti pred nesrećom niti će napusti svoj položaj.

Alija Izetbegović je u potpunosti potvrdio ovu izreku.

Mogao je živjeti udobno, prihvatajući diktate povijesti i sklanjajući se iza vela pristojnog konformizma.

Umjesto toga, on je proveo godine u zatvoru zbog političke vizije koja je često bila iskrivljena – i isto tako često neshvaćena.

Za unošenje takve netaknute vizije u domen praktične politike, unatoč ponekad ubitačnom otporu, trebalo je imati snage i integriteta. Izetbegović je pokazao oboje.

Živio je jednostavnim životom, u kojem nije bilo nimalo cinizma ili taštine.

Za vrijeme Izetbegovićevog života Bosna i Hercegovina je pretrpila dvije užasne tragedije između desetljeća totalitarnog režima. Osiromašili su je političari čije sredstvo su bili strah i sila umjesto tolerancije i uvjeravanja.

Lakše je pokrenuti ljude, pogotovo uplašene ljude, krutim ideologijama i niskim pobudama; teže ih je uvjeriti, osobito u vrijeme rata, u mudrost umjerenosti i vrlinu neprihvatanja isključivosti.

Da se izabere tolerancija, da se izabere suzdržanost i odbaci isključivost potrebna je hrabrost.

Čak ni najžešći kritičari Alije Izetbegovića ne bi mogli poreći da je on posjedovao tu osobinu u velikoj mjeri.

Zbog toga danas u Bosni i Hercegovini ima muškaraca i žena dobre volje, koji imaju tu istu hrabrost i koji istinski žele predvoditi u borbi za opće dobro. Oni će u njegovom

izvanrednom životu i mirnom načinu na koji se suočio sa smrću naći inspiraciju da se čvrsto drže vrijednosti svoje vjere i europske sudbine Bosne i Hercegovine, da bi se svi koji žive u ovoj zemlji, bez obzira na vjeroispovjest, bez obzira na podrijetlo, mogli osjećati udobno i sigurno.

To su ljudi koji će izgraditi budućnost za ovu zemlju, koja će biti bolja od njene prošlosti. I to je, vjerujem, najbolji spomenik životu Alije Izetbegovića.

Misli i molitve moje supruge i mene, i siguran sam, mnogih daleko izvan granica Bosne i Hercegovine, upućene su njegovoj obitelji.

Ovo je bio život hrabrosti, proživljen do kraja.

Na ovom daru, zahvalimo Bogu.

Neka mu je vječiti rahmet.